

دانشکده علوم انسانی

گروه جغرافیا

پایان نامه:

جهت اخذ مدرک کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی توریسم

عنوان:

ارزیابی مطلوبیت دسترسی گردشگران شهری به اماکن خدماتی-رفاهی در شهرهای ایران

(مطالعه موردی شهر تبریز)

تحقیق و نگارش:

مرتضی کرمی

استاد راهنما:

اکبر اصغری زمانی

استاد مشاور:

محسن احد نژاد

آبان ۱۳۹۱

رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي
وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِّنْ لِّسَانِي يَفْقَهُوا قَوْلِي

تقدیم بہ دو گوہر پرفروغ

زندگی

پدر و

مادر

چکیده

امروزه به دلیل پذیرش حجم وسیعی از گردشگران توسط شهرهای بزرگ، گردشگری شهری جایگاه قابل توجهی در میان حوزه های مختلف گردشگری یافته است. رشد و توسعه روز افزون شهرها باعث شده که امروزه مناطق شهری با جذب جمعیت و فعالیت تبدیل به مراکز اصلی ارائه خدمات، تجارت، تولید، مصرف و سکونت شوند. با وجود ارائه امکانات و تسهیلات از سوی شهرها استفاده از خدمات برای گردشگران دارای محدودیت‌هایی می‌باشد که دسترسی گردشگران را با مشکل مواجه می‌کند. دسترسی یکی از مهم‌ترین خصوصیات یک شهر خوب است. دسترسی را می‌توان به صورت مختلف تقسیم بندی کرد دسترسی به فعالیت‌ها، دسترسی به کالاها و منابع، دسترسی به اماکن و دسترسی به اطلاعات. تحقیق حاضر به ارزیابی میزان و مطلوبیت دسترسی گردشگران به خدمات و عناصر گردشگری در شهر تبریز پرداخته است. بدین منظور به تحلیل پراکندگی و توزیع فضایی ۲۳ نوع عنصر گردشگری شهری و همچنین به ارزیابی مطلوبیت نهایی دسترسی به عناصر گردشگری شهری در سطح مناطق ده‌گانه شهر تبریز پرداخته شد. روش تحقیق در این پژوهش توصیفی-تحلیلی-پیمایشی می‌باشد. برای جامعه آماری مناطق ده‌گانه شهر تبریز و همچنین تعداد گردشگران داخلی و خارجی در سال ۱۳۹۰ انتخاب شد که به منظور بدست آوردن مطلوبیت نهایی هر منطقه برای دسترسی به خدمات گردشگری از مدل‌های AHP و TOPSIS؛ و جهت مشخص شدن نحوه پراکنش کاربری‌ها در سطح شهر از مدل‌های پنج‌گانه میانگین نزدیک‌ترین همسایه؛ ضریب K، خود همبستگی فضایی، تراکم هسته ای و ضریب آماره جی و همچنین برای مشخص کردن خوشه های بحرانی و مناسب از لحاظ دسترسی از مدل GI و جهت تعیین حوزه دسترسی عناصر اقامتی گردشگران از توابع eucliden distance مدل تحلیل فضایی و service area مدل تحلیل شبکه و همچنین برای تصدیق ارزیابی نتایج تحلیل از پرسش نامه آماری حاصل از نظرات گردشگران داخلی و خارجی و جهت بدست آوردن بهترین مسیر برای بازدید گردشگران از عناصر شهری، از تابع new route مدل تحلیل شبکه و

برای بررسی الگوی مکان‌یابی عناصر اقامتی مختص گردشگران (هتل) از مدل‌های مکان‌یابی آشورث، تنبریگ و گتر استفاده شد. نتایج حاصل از تحلیل نشان داد که مناطق ۹ و ۷ دارای دسترسی نامطلوب، مناطق ۶ و ۵ نسبتاً نامطلوب، مناطق ۱۰ و ۳ دسترسی متوسط، مناطق ۱ و ۴ در وضعیت نسبتاً مطلوب و مناطق ۲ و ۸ در وضعیت مطلوب قرار دارند. و بر اساس تجزیه و تحلیل انجام شده برای نحوه پراکندگی عناصر ۲۳ گانه با روش تحلیل پنج‌گانه مشخص شد که الگوی پراکنش اغلب خدمات به ویژه خدمات مختص گردشگری، در محدوده مورد مطالعه دارای الگوی کاملاً خوشه‌ای می‌باشد و فقط در خدمات اماکن ورزشی، آتش نشانی، بیمارستان و داروخانه می‌باشد که از یک توزیع نسبتاً یکنواخت و منظمی برخوردار می‌باشد و بر اساس مدل GI مشخص شد که نواحی دارای ارزش‌های بالاتر از میانگین در مرکز تاریخی، محدوده آبرسان و ولیعصر و بقیه نواحی دارای ارزش پایین‌تر از میانگین می‌باشند. همچنین در مورد دسترسی از مکان اقامت گردشگران مشخص شد که گردشگران فقط در محدوده حریم تعریف شده (۴۰۰۰ متر) برای اماکن اقامتی دارای دسترسی می‌باشند ولی در صورتی که گردشگران از محدوده دسترسی اماکن اقامتی خارج شوند، در اغلب موارد هیچ نوع دسترسی به هیچ کدام از عناصر را ندارد و این نشان دهنده مطلوبیت پایین دسترسی به عناصر است. دسترسی به عناصر (جدای از کمیت و کیفیت) فقط در محدوده مرکزی شهر (حوالی بازار قدیمی) و محدوده ولیعصر وجود دارد. هم‌چنین الگوی مکان‌یابی عناصر اقامتی مختص گردشگران با مدل آشورث و تنبریگ مغایرت و تا حدودی با مدل گتر مطابقت دارد. مکان‌یابی اماکن اقامتی گردشگران منطبق بر کاربری بازار و اماکن تجاری می‌باشد که با مکان‌یابی بر اساس الگوی گردشگری مغایرت دارد. نتایج حاصل از تحلیل آماری پرسش‌نامه‌ها با استفاده از تابع رگرسیون خطی در نرم افزار spss نشان دهنده همبستگی مستقیم کامل مابین نحوه پراکندگی با میزان دسترسی به عناصر خدماتی و رفاهی در شهر تبریز می‌باشد.

کلمات کلیدی: دسترسی، تحلیل پراکندگی، تحلیل شبکه، TOPSIS، تبریز، گردشگری شهری، AHP، spss

فهرست مطالب

۱	فصل اول : کلیات و طرح مسئله.....
۲	۱-۱ بیان مسئله.....
۴	۲-۱ فرضیات.....
۴	۳-۱ اهمیت و ضرورت تحقیق.....
۵	۴-۱ اهداف تحقیق.....
۵	۵-۱ ابزار و روش‌های تجزیه و تحلیل اطلاعات.....
۶	۶-۱ داده های مورد استفاده.....
۶	۷-۱ مشکلات تحقیق و زمان بندی انجام کار.....
۷	فصل دوم : مبانی نظری و پیشینه تحقیق.....
۸	۱-۲ مقدمه.....
۸	۲-۲ پیشینه تحقیق.....
۸	۱-۲-۲ تحقیقات داخلی.....
۱۰	۲-۲-۲ تحقیقات خارجی.....
۱۳	۳-۲ تعاریف و مفاهیم.....
۱۳	۱-۳-۲ گردشگر(یک شبه).....
۱۴	۲-۳-۲ گردشگر یک روزه.....
۱۴	۳-۳-۲ دیدار کننده.....
۱۴	۴-۳-۲ مسافر.....
۱۴	۵-۳-۲ گردشگری.....

۱۴	۶-۳-۲ جهانگرد و جهانگردی
۱۵	۷-۳-۲ فراغت
۱۵	۸-۳-۲ گردشگری شهری
۱۵	۹-۳-۲ آسایش اقلیمی
۱۵	۱۰-۳-۲ توقفگاه
۱۵	۱۱-۳-۲ مجموعه بناهای تاریخی
۱۵	۱۲-۳-۲ محوطه های تاریخی- فرهنگی
۱۵	۱۳-۳-۲ محوطه های باستانی
۱۵	۱۴-۳-۲ تسهیلات گردشگری
۱۶	۱۵-۳-۲ تأسیسات گردشگری
۱۶	۱۶-۳-۲ جاذبه های گردشگری
۱۶	۱۷-۳-۲ زیر ساخت
۱۶	۱۸-۳-۲ دسترسی
۱۶	۱۹-۳-۲ ظرفیت پذیرش
۱۷	۲۰-۳-۲ ارزیابی
۱۷	۴-۲ مبانی نظری
۱۷	۱-۴-۲ شبکه
۱۸	۲-۴-۲ مفهوم شبکه و تحلیل شبکه
۱۹	۳-۴-۲ مفهوم شبکه از دیدگاه تئوری نمودار (گراف)
۱۹	۴-۴-۲ تحلیل شبکه و گردشگری شهری
۲۰	۵-۴-۲ تشریح شبکه ارتباطی شهر
۲۱	۶-۴-۲ سلسله مراتب شبکه معابر شهری
۲۲	۵-۲ دسترسی
۲۳	۱-۵-۲ شبکه دسترسی
۲۳	۲-۵-۲ قابلیت دسترسی
۲۴	۳-۵-۲ اندازه گیری میزان دسترسی در شبکه
۲۵	۴-۵-۲ قابلیت دسترسی به خدمات عمومی
۲۵	۵-۵-۲ حمل و نقل و قابلیت دسترسی در گردشگری شهری
۲۶	۶-۵-۲ مسیر های دسترسی به کاربری های شهری
۲۷	۷-۵-۲ نقش راه های شهری (دسترسی، جابجایی، اجتماعی)
۲۷	۸-۵-۲ اصول و سیاست های دسترسی شهری
۳۰	۹-۵-۲ مدل های دسترسی
۳۴	۱۰-۵-۲ عناصر غیر شبکه ای تأثیر گذار بر میزان دسترسی
۳۷	۶-۲ ارزیابی
۳۸	۱-۶-۲ هدف ارزیابی
۳۸	۲-۶-۲ انواع ارزیابی

۳۸ فنون ارزیابی	۳-۶-۲
۳۸ فنون کاربردی ارزیابی	۴-۶-۲
۳۹ حمل و نقل شهری	۷-۲
۳۹ برنامه ریزی حمل و نقل شهری	۱-۷-۲
۴۰ حمل و نقل شهری و گردشگری شهری	۲-۷-۲
۴۱ تشریح سیستم ارتباطی شهر	۳-۷-۲
۴۱ نظام ارتباطات و شبکه حمل و نقل شهری	۴-۷-۲
۴۲ تحلیل وظایف مختلف راه‌های درون شهری	۵-۷-۲
۴۳ فاکتورهای موثر در استفاده گردشگران از حمل و نقل عمومی	۶-۷-۲
۴۵ نقش فرایند برنامه ریزی گردشگری شهری در حمل و نقل گردشگری	۷-۷-۲
۴۷ اصول برنامه ریزی حمل و نقل گردشگری شهری	۸-۷-۲
۴۸ برنامه ریزی گردشگری شهری پایدار	۹-۷-۲
۴۸ گردشگری شهری	۸-۲
۵۱ فضاهای گردشگری شهری	۱-۸-۲
۵۱ اهمیت شهر و گردشگری شهری	۲-۸-۲
۵۳ محدودیت‌های تحقیق در گردشگری شهری	۳-۸-۲
۵۴ شهر به عنوان مکان فعالیت	۴-۸-۲
۵۴ ابعاد گردشگری شهری	۵-۸-۲
۵۵ ارزیابی خدمات در گردشگری شهری	۶-۸-۲
۵۷ جاذبه های گردشگری شهری	۷-۸-۲
۵۸ عناصر گردشگری شهری	۹-۲
۶۰ اماکن اقامتی	۱-۹-۲
۶۱ عناصر حمل و نقل شهری	۳-۹-۲
۶۱ اماکن بهداشتی - درمانی	۴-۹-۲
۶۳ سایر عناصر گردشگری شهری	۵-۹-۲
۶۴ ظرفیت پذیرش	۱۰-۲
۶۵ انواع ظرفیت پذیرش	۱-۱۰-۲
۶۵ شاخص‌ها در ظرفیت پذیرش گردشگری	۲-۱۰-۲
۶۷ جمع بندی	۱۱-۲
۶۸ فصل سوم : مواد و روش‌ها	
۶۹ شبکه	۱-۳
۷۰ تحلیل شبکه	۲-۳
۷۱ انواع تحلیل‌های تحلیل شبکه	۱-۲-۳
۷۱ تحلیل مسیر	۲-۲-۳
۷۲ تحلیل ناحیه خدماتی	۳-۲-۳
۷۲ تحلیل نزدیک‌ترین تسهیلات	۴-۲-۳

۷۳	۵-۲-۳ ماتریکس هزینه مبدأ-مقصد.....
۷۳	۳-۳ ویژگی‌های شبکه.....
۷۳	۱-۳-۳ اتصالات شبکه.....
۷۳	۲-۳-۳ ساختار شبکه ای.....
۷۴	۳-۳-۳ شبکه فیزیکی.....
۷۴	۴-۳-۳ لایه تحلیل شبکه.....
۷۴	۵-۳-۳ نقش کمکی شبکه.....
۷۴	۶-۳-۳ خصوصیات شبکه.....
۷۵	۷-۳-۳ پایگاه داده شبکه ای.....
۷۵	۸-۳-۳ عناصر شبکه.....
۷۵	۹-۳-۳ کمان.....
۷۶	۱۰-۳-۳ موانع.....
۷۶	۱۱-۳-۳ لبه‌ها.....
۷۶	۱۲-۳-۳ تقاطع‌ها.....
۷۷	۱۳-۳-۳ چرخش‌ها.....
۷۷	۱۴-۳-۳ گودال یا چاله.....
۷۷	۱۵-۳-۳ توقفگاه.....
۷۷	۱۶-۳-۳ اجزاء شبکه.....
۷۸	۱۷-۳-۳ لایه شبکه.....
۷۸	۱۸-۳-۳ مکان شبکه.....
۷۸	۱۹-۳-۳ مرکز شبکه.....
۷۸	۲۰-۳-۳ گره‌های شبکه.....
۷۹	۲۱-۳-۳ حل کننده شبکه.....
۷۹	۲۲-۳-۳ منبع شبکه.....
۸۰	۲۳-۳-۳ ترسیم شبکه ای.....
۸۰	۲۴-۳-۳ شبکه چند مدلی.....
۸۰	۲۵-۳-۳ توابع.....
۸۰	۲۶-۳-۳ تحلیل.....
۸۰	۲۷-۳-۳ حوزه تحلیل.....
۸۰	۲۸-۳-۳ شبکه مثلث بندی نامنظم.....
۸۱	۲۹-۳-۳ مثلث بندی دلاونی.....
۸۱	۳۰-۳-۳ پایگاه داده TIN.....
۸۱	۳۱-۳-۳ مکان شناسی یا قیاس به مکان.....
۸۱	۳۲-۳-۳ مقصدها.....
۸۲	۳۳-۳-۳ منشأها.....
۸۲	۳۴-۳-۳ تسهیلات.....

۸۲ شیپ فایل یا فهرست شکل
۸۲ پایگاه داده زمینی
۸۲ پایگاه داده
۸۳ داده
۸۳ پرسش نامه
۸۴ اجزای پرسشنامه
۸۴ طبقه بندی پرسشنامه بر اساس ماهیت
۸۵ روش‌ها
۸۵ تحلیل شبکه
۸۵ تشریح عملکرد تحلیل شبکه ای
۸۶ فرآیند تحلیل سلسله مراتبی (AHP)
۸۷ اصول فرآیند تحلیل سلسله مراتبی
۸۷ مدل فرایند تحلیل سلسله مراتبی
۸۹ سازگاری در قضاوت‌ها
۹۰ مدل Ripley's K
۹۱ شاخص موران (Moran's I)
۹۲ مدل TOPSIS
۹۲ مراحل انجام تکنیک TOPSIS
۹۴ تحلیل ضریب همبستگی
۹۴ ۱-۱۰-۳ - مستقیم کامل:
۹۴ ۲-۱۰-۳ - همبستگی مستقیم ناقص:
۹۴ ۳-۱۰-۳ - همبستگی معکوس کامل
۹۴ ۴-۱۰-۳ - همبستگی معکوس ناقص
۹۴ ۵-۱۰-۳ - نا همبستگی:
۹۵ ۱۱-۳ - رگرسیون
۹۵ ۱-۱۱-۳ - تحلیل رگرسیون و ضریب همبستگی:
۹۶ فصل چهارم: ویژگی‌های محدوده مورد مطالعه و روش انجام کار
۹۷ ۱-۴ ویژگی‌های محدوده مورد مطالعه
۹۷ ۱-۱-۴ وجه تسمیه تبریز
۹۷ ۲-۱-۴ موقعیت جغرافیایی شهرستان تبریز
۹۸ ۳-۱-۴ آب و هوای تبریز
۹۸ ۴-۱-۴ جمعیت شهر تبریز
۹۹ ۵-۱-۴ زبان
۹۹ ۶-۱-۴ آمار گردشگری تبریز
۹۹ ۷-۱-۴ مناطق شهری
۱۰۰ ۸-۱-۴ بافت کالبدی تبریز

- ۲-۴ تسهیلات و تجهیزات گردشگری در شهر تبریز..... ۱۰۰
- ۱-۲-۴ هتل‌های تبریز..... ۱۰۰
- ۲-۲-۴ سرویس‌های بهداشتی تبریز..... ۱۰۱
- ۳-۲-۴ پلیس..... ۱۰۱
- ۴-۲-۴ جایگاه عرضه سوخت..... ۱۰۲
- ۵-۲-۴ مراکز خرید تبریز..... ۱۰۲
- ۶-۲-۴ آتش نشانی..... ۱۰۳
- ۷-۲-۴ سینما..... ۱۰۴
- ۸-۲-۴ کمپ‌های گردشگری تبریز..... ۱۰۴
- ۹-۲-۴ اماکن ورزشی..... ۱۰۴
- ۱۰-۲-۴ بیمارستان..... ۱۰۴
- ۱۱-۲-۴ مهمان‌پذیر..... ۱۰۵
- ۱۲-۲-۴ ادارات..... ۱۰۵
- ۱۳-۲-۴ فضای سبز..... ۱۰۵
- ۱۴-۲-۴ جاذبه‌های تاریخی..... ۱۰۵
- ۱۵-۲-۴ پارکینگ..... ۱۰۶
- ۱۶-۲-۴ پایانه‌های مسافربری..... ۱۰۷
- ۱۷-۲-۴ آژانس‌های گردشگری..... ۱۰۷
- ۱۸-۲-۴ رستوران و کافی‌شاپ..... ۱۰۷
- ۱۹-۲-۴ شبکه‌های ارتباطی تبریز..... ۱۰۷
- ۳-۴ روش انجام کار..... ۱۱۱
- ۱-۳-۴ تحلیل فضایی پراکندگی..... ۱۱۱
- ۲-۳-۴ مدل Ripley's K..... ۱۱۲
- ۳-۳-۴ مدل موران (Moran I)..... ۱۱۳
- ۴-۳-۴ تحلیل پراکندگی عناصر شهری تبریز..... ۱۱۶
- ۵-۳-۴ ارزیابی نهایی تحلیل پنج‌گانه عناصر خدماتی - رفاهی شهر تبریز..... ۱۳۰
- ۴-۴ تعیین حوزه دسترسی اماکن اقامتی (هتل‌ها، مسافرخانه‌ها و ...)..... ۱۳۰
- ۱-۴-۴ ارزیابی حوزه دسترسی عناصر بر اساس مدل تحلیل شبکه..... ۱۳۱
- ۵-۴ ارزیابی مطلوبیت دسترسی عناصر خدماتی - رفاهی شهر تبریز..... ۱۳۱
- ۱-۵-۴ مدل AHP..... ۱۳۲
- ۲-۵-۴ مدل TOPSIS..... ۱۳۲
- ۳-۵-۴ مقایسه دوتایی (وزن دهی عوامل)..... ۱۳۳
- ۴-۵-۴ مقایسه زوجی عناصر گردشگری شهری..... ۱۳۴
- ۶-۴ تحلیل مطلوبیت نهایی مناطق و نواحی با استفاده از مدل Topsis و تابع GI..... ۱۳۵
- ۷-۴ تحلیل مکان‌یابی عناصر مختص گردشگری (هتل)..... ۱۳۶
- ۸-۴ تحلیل آماری نتایج پرسشنامه حاصل از نظرات گردشگران داخلی و خارجی..... ۱۴۰

۱۴۲	۹-۴ ارائه بهترین مسیر جهت بازدید از عناصر گردشگری.....
۱۴۵	فصل پنجم آزمون فرضیات، نتیجه گیری، پیشنهادات.....
۱۴۶	۱-۵ آزمون فرضیات.....
۱۴۶	۱-۱-۵ فرضیه اول.....
۱۴۶	۲-۱-۵ فرضیه دوم.....
۱۴۷	۳-۱-۵ فرضیه سوم.....
۱۴۷	۲-۵ نتیجه گیری.....
۱۴۸	۳-۵ پیشنهادات و راهکارها.....
۱۴۹	۴-۵ منابع.....
۱۴۹	۱-۴-۵ منابع داخلی.....
۱۵۲	۲-۴-۵ منابع خارجی.....
۱۵۸	۳-۴-۵ منابع اینترنتی.....
	Error! Bookmark not defined.
	۵-۵ پیوست‌ها.....

فهرست نقشه ها

۱۱۶	نقشه ۱-۴ : تحلیل توابع پنج‌گانه آژانس‌های گردشگری.....
۱۱۷	نقشه ۲-۴ : تحلیل توابع پنج‌گانه هتل‌ها.....
۱۱۸	نقشه ۳-۴ : تحلیل توابع پنج‌گانه سرویس‌های بهداشتی.....
۱۱۹	نقشه ۴-۴ : تحلیل توابع پنج‌گانه پاسگاه‌های انتظامی.....
۱۲۰	نقشه ۵-۴ : تحلیل توابع پنج‌گانه جایگاه‌های سوخت.....
۱۲۱	نقشه ۶-۴ : تحلیل توابع پنج‌گانه مراکز خرید.....
۱۲۲	نقشه ۷-۴ : تحلیل توابع پنج‌گانه ایستگاه‌های آتش‌نشانی.....
۱۲۳	نقشه ۸-۴ : تحلیل توابع پنج‌گانه اماکن راهنمای گردشگر.....
۱۲۴	نقشه ۹-۴ : تحلیل توابع پنج‌گانه سینما.....
۱۲۵	نقشه ۱۰-۴ : تحلیل توابع پنج‌گانه کمپ‌های گردشگری.....
۱۲۶	نقشه ۱۱-۴ : تحلیل توابع پنج‌گانه اماکن ورزشی.....
۱۲۷	نقشه ۱۲-۴ : تحلیل توابع پنج‌گانه بیمارستان‌ها، درمانگاه‌ها و کلینیک‌ها.....
۱۲۸	نقشه ۱۳-۴ : تحلیل توابع پنج‌گانه داروخانه.....
۱۲۹	نقشه ۱۴-۴ : تحلیل توابع پنج‌گانه مهمان‌پذیرها.....
۱۳۰	نقشه ۱۵-۴ : تحلیل توابع پنج‌گانه اماکن اداری.....
۱۳۱	نقشه ۱۶-۴ : تحلیل توابع پنج‌گانه فضای سبز.....
۱۳۲	نقشه ۱۷-۴ : تحلیل توابع پنج‌گانه جاذبه‌های تاریخی.....
۱۳۳	نقشه ۱۸-۴ : تحلیل توابع پنج‌گانه پارکینگ.....
۱۳۴	نقشه ۱۹-۴ : تحلیل توابع پنج‌گانه پایانه‌های مسافربری.....
۱۳۵	نقشه ۲۰-۴ : تحلیل توابع پنج‌گانه ایستگاه‌های اتوبوس.....
۱۳۶	نقشه ۲۱-۴ : تحلیل توابع پنج‌گانه اماکن غذاخوری.....

نقشه ۴-۲۲ : تحلیل توابع پنج‌گانه اماکن ارتباطی.....	۱۳۷
نقشه ۴-۲۳ : تحلیل توابع پنج‌گانه مراکز تفریح و سرگرمی.....	۱۳۸
نقشه ۴-۲۴ : نقشه حریم و حوزه دسترسی اماکن اقامتی شهر تبریز.....	۱۴۰
نقشه ۴-۲۵ : نقشه حریم و حوزه دسترسی عناصر ۲۳ گانه شهر تبریز.....	۱۴۱
نقشه ۴-۲۶ : نقشه محدوده ارائه خدمات عناصر ۲۳ گانه شهر تبریز و نقشه نهایی AHP.....	۱۴۲
نقشه ۴-۲۷ : وضعیت مناطق شهر تبریز در دسترسی به عناصر خدماتی-رفاهی با توجه به مدل TOPSIS.....	۱۴۷
نقشه ۴-۲۸ : وضعیت نواحی شهر تبریز در دسترسی به عناصر خدماتی-رفاهی با توجه به مدل TOPSIS.....	۱۴۷
نقشه ۴-۲۹ : بررسی تطبیقی اماکن اقامتی با عناصر گردشگری شهر تبریز.....	۱۵۳
نقشه ۴-۳۰ : مسیر های ارتباطی عناصر بر اساس تابع new route.....	۱۵۶
نقشه ۴-۳۱ : مسیر پیشنهادی نهایی برای گردشگران جهت بازدید از عناصر گردشگری.....	۱۵۷

فهرست جداول

جدول ۳-۱ : نمره دهی به سؤالات در طیف لیکرت.....	۸۴
جدول ۳-۲ : ارزش گذاری شاخص‌ها نسبت به هم.....	۸۸
جدول ۳-۳ : شاخص تصادفی (مهرگان، ۱۳۸۳، ص ۱۷۳).....	۹۰
جدول ۴-۱ : آمار تفکیک جمعیتی شهر تبریز.....	۹۸
جدول ۴-۲ : آمار گردشگران شهر تبریز.....	۹۹
جدول ۴-۳ : تفکیک جمعیت و مساحت مناطق ده‌گانه شهر تبریز.....	۹۹
جدول ۴-۴ : آمار معابر شریانی شهر تبریز.....	۱۰۹
جدول ۴-۵ : کد بندی نوع پراکندگی و میزان خوشه بندی عناصر بر اساس توابع پنج‌گانه.....	۱۱۵
جدول ۴-۶ : ضرایب تحلیل توابع پنج‌گانه آژانس‌های گردشگری.....	۱۱۶
جدول ۴-۷ : ضرایب تحلیل توابع پنج‌گانه هتل‌ها.....	۱۱۷
جدول ۴-۸ : ضرایب تحلیل توابع پنج‌گانه سرویس‌های بهداشتی.....	۱۱۸
جدول ۴-۹ : ضرایب تحلیل توابع پنج‌گانه پاسگاه‌های انتظامی.....	۱۱۹
جدول ۴-۱۰ : ضرایب تحلیل توابع پنج‌گانه جایگاه‌های سوخت.....	۱۲۰
جدول ۴-۱۱ : ضرایب تحلیل توابع پنج‌گانه مراکز خرید.....	۱۲۱
جدول ۴-۱۲ : ضرایب تحلیل توابع پنج‌گانه ایستگاه‌های آتش‌نشانی.....	۱۲۲
جدول ۴-۱۳ : ضرایب تحلیل توابع پنج‌گانه اماکن راهنمای گردشگر.....	۱۲۳
جدول ۴-۱۴ : ضرایب تحلیل توابع پنج‌گانه سینما.....	۱۲۴
جدول ۴-۱۵ : ضرایب تحلیل توابع پنج‌گانه کمپ‌های گردشگری.....	۱۲۵
جدول ۴-۱۶ : ضرایب تحلیل توابع پنج‌گانه اماکن ورزشی.....	۱۲۶
جدول ۴-۱۷ : ضرایب تحلیل توابع پنج‌گانه بیمارستان‌ها، درمانگاه‌ها و کلینیک‌ها.....	۱۲۷

- جدول ۴-۱۸ : ضرایب تحلیل توابع پنج‌گانه داروخانه، مطب پزشکان و آزمایشگاه‌ها ۱۲۸
- جدول ۴-۱۹ : ضرایب تحلیل توابع پنج‌گانه مهمان‌پذیرها ۱۲۹
- جدول ۴-۲۰ : ضرایب تحلیل توابع پنج‌گانه اماکن اداری ۱۳۰
- جدول ۴-۲۱ : ضرایب تحلیل توابع پنج‌گانه فضای سبز ۱۳۱
- جدول ۴-۲۲ : ضرایب تحلیل توابع پنج‌گانه جاذبه‌های تاریخی ۱۳۲
- جدول ۴-۲۳ : ضرایب تحلیل توابع پنج‌گانه پارکینگ ۱۳۳
- جدول ۴-۲۴ : ضرایب تحلیل توابع پنج‌گانه پایانه‌های مسافربری ۱۳۴
- جدول ۴-۲۵ : ضرایب تحلیل توابع پنج‌گانه ایستگاه‌های اتوبوس ۱۳۵
- جدول ۴-۲۶ : ضرایب تحلیل توابع پنج‌گانه اماکن غذاخوری ۱۳۶
- جدول ۴-۲۷ : ضرایب تحلیل توابع پنج‌گانه اماکن ارتباطی ۱۳۷
- جدول ۴-۲۸ : ضرایب تحلیل توابع پنج‌گانه مراکز تفریح و سرگرمی ۱۳۸
- جدول ۴-۲۹ : طبقه‌بندی عناصر بر اساس نوع پراکندگی ۱۳۹
- جدول ۴-۳۰ : عناصر بکار برده شده در فرایند تحقیق ۱۴۴
- جدول ۴-۳۱ : مقایسه زوجی عناصر خدماتی - رفاهی شهر تبریز ۱۴۵
- جدول ۴-۳۲ : ضریب تأثیر کاربری‌های شهری با استفاده از مدل AHP ۱۴۵
- جدول ۴-۳۳ : وضعیت نواحی شهر تبریز در دسترسی به عناصر خدماتی-رفاهی با توجه به مدل TOPSIS ۱۴۶
- جدول ۴-۳۴ : ضریب همبستگی پراکندگی و دسترسی عناصر خدماتی - رفاهی گردشگری تبریز ۱۵۵

فهرست نمودار

- نمودار ۲-۱ : نمودار ارتباطی حرکت و دسترسی ۲۱
- نمودار ۴-۱ : توزیع اهداف سفر با استثناء بازگشت به خانه بر اساس مطالعات جامع حمل و نقل تبریز ۱۰۹
- نمودار ۴-۲ : نمودار تعداد اتوبوس‌های وارد شده به ناوگان اتوبوس‌رانی تبریز ۱۱۰
- نمودار ۴-۳ : وضعیت نواحی شهر تبریز در دسترسی به عناصر خدماتی-رفاهی با توجه به مدل TOPSIS ۱۴۸
- نمودار ۴-۴ : وضعیت مناطق ۱۰ گانه تبریز در دسترسی به عناصر خدماتی-رفاهی با توجه به مدل TOPSIS ۱۴۹
- نمودار ۴-۵ : نمودار همبستگی عناصر گردشگری تبریز ۱۵۵

فهرست اشکال

- شکل ۲-۱ : مدل فاکتورهای تأثیر گذار بر انتخاب وسیله نقلیه ۴۵
- شکل ۳-۱ : نمایش سلسله مراتب یک مسئله مهم ۸۸
- شکل ۳-۲ : مقایسه مقادیر تابع K تبدیل یافته در دو حالت متمرکز و تصادفی ۹۱
- شکل ۴-۱ : نقشه مناطق ده‌گانه شهر تبریز منبع: شهرداری تبریز ۱۰۰
- شکل ۴-۲ : حالت‌های پراکنش نقاط در سه حالت خوشه‌ای، تصادفی و گسسته (پراکنده) ۱۱۲
- شکل ۴-۳ (الف) محاسبه فاصله نزدیک‌ترین همسایه (ب) مبنای محاسبه تابع K ۱۱۳
- شکل ۴-۴ : اشکال سه‌گانه خود همبستگی فضایی ۱۱۴
- شکل ۴-۵ : ارتباط و نقش تأسیسات اقامتی در گردشگری ۱۵۰
- شکل ۴-۶ : مکان یابی هتل‌های شهری (از آشورث و تنبریگ) ۱۵۱
- شکل ۴-۷ : مدل گنژ، ترکیب بخش تجاری گردشگری ۱۵۱

شکل ۴-۸: فرمول کوکران جهت محاسبه حجم نمونه ۱۵۸

فصل اول

کلیات و طرح مسئله

۱-۱ بیان مسئله

اگر بتوانیم ژرفای مسئله را بشناسیم، پاسخ از درون آن بر می‌خیزد زیرا پاسخ جدای از مسئله نیست (کریشنا مورتی) امروزه توریسم فراتر از یک صنعت به مثابه یک پدیده پویای جهانی و اجتماعی دارای پیچیدگی‌های خاص خویش است (حیدری چیا، ۱۳۸۳: ۲۶). هم اکنون بسیاری از کشورهای پیشرفته جهان، توریسم را بهترین راه اعتلای فرهنگ، ایجاد تفاهم بین‌المللی و دستیابی به درآمد های سرشار اقتصادی می‌دانند (دخیلی کهنموئی، ۱۳۸۳: ۴). امروزه پدیده گردشگری، در شهر های گردشگر پذیر، به عنوان یکی از عوامل اصلی تولید و جهت دهی به فضاهای شهری بشمار می‌رود. محیط‌های شهری به خاطر تراکم زیاد و شلوغی و انواع آلودگی‌های تنفسی، صوتی و ... و در پی آن ایجاد مشکلات برای بشر به عنوان خواستگاه سفر و از طرف دیگر با وجود بسیاری از معایب اما با ارائه امکانات و خدمات بهداشتی، تفریحی، آموزشی، رفاهی و ... به عنوان یکی از مقصد های عمده توریستی مطرح می‌شوند (Hall, C.M. 1991:146). در واقع مهم‌ترین هدف از توسعه توریسم داخلی و خارجی، توسعه اقتصادی - اجتماعی نواحی مقصد است. اهمیت سیر و سفر و توریسم در تعالی فرهنگی و تفاهم بین‌المللی سبب شده که مجمع عمومی سازمان ملل متحد، روز ۲۹ سپتامبر (۵ مهر) هر سال را روز جهانی جهانگردی اعلام کند (محلای، ۱۳۸۰: ۱۵). با توجه به اینکه شهر و گردشگری ارتباط بسیار تنگاتنگ و دارای تأثیر متقابل بر روی هم هستند و سایر انواع گردشگری‌ها نیز تحت تأثیر گردشگری شهری هستند، نیاز به برنامه ریزی و سمت و سو دادن به فضاهای شهری در ارتباط با گردشگری و تأمین نیاز گردشگران و کم کردن آسیب‌های حضور گردشگران بر شهر و از طرفی دیگر افزایش رضایت خاطر گردشگران از مقصد گردشگری امری ضروری به نظر می‌رسد. حضور گردشگران به طور انبوه و توده ای (به ویژه افزون بر ظرفیت تحمل) در شهر باعث به وجود آمدن مشکلاتی از قبیل ازدحام، ترافیک در معابر شهری، به وجود آمدن تراکم در استفاده از امکانات تفریحی، خدماتی، بهداشتی و ... را در پی خواهد داشت. اکثر جاذبه های تاریخی و باستانی جذاب برای گردشگری، در شهرها و به خصوص شهرهای بزرگ و آن هم در بافت قدیمی و تاریخی شهر قرار دارند که این مراکز هم، به طور بالقوه دست به قریبان مشکلات امروزی شهرها هستند (Hovinen, G.R. 1982:140). حضور جمعیتی بنام گردشگر در این بافت باعث افزایش مشکلات برای هر دو بخش گردشگر و افراد بومی خواهد شد. در نهایت برای تبدیل کردن موارد منفی ذکر شده به موارد مثبت و ایجاد آرامش و رفاه برای هر دو قشر، ما نیازمند شناخت چگونگی ساختار فضایی و ارتباطی عناصر گردشگری شهری با یکدیگر و همچنین درک تأثیراتی که این روابط بر روی مردم بومی و گردشگران دارند هستیم (Howie, F. 2003:9).

مراکز شهری به علت تجمع نهادهای مدنی و زیر ساخت‌های اجتماعی می‌توانند محل مناسبی برای جذب گردشگران داخلی و خارجی محسوب شوند. اهمیت این نوع از صنعت گردشگری خود زمانی که با تاریخ و یا شرایط ویژه طبیعی آن ناحیه همراه گردد، دو چندان شده و با برنامه ریزی‌های مناسب و بجا به آسانی توانایی تبدیل شدن به قطب بزرگ گردشگری کشور را خواهند داشت. و به این ترتیب است که شهرهایی مانند ونیز، رم، میلان، پاریس، لندن، نیویورک، شانگهای، توکیو، بمبئی و ... یا نمونه خاورمیانه ای آن دبی قادر به جذب سالانه چندین میلیون گردشگر در سال هستند (Uwe Deichmand, 2008:1). در اوایل قرن ۱۹ فقط ده درصد از مردم دنیا در شهرها زندگی می‌کردند. اما در سال ۲۰۰۷ جمعیت شهری جهان به بیش از ۵۰ درصد رسید که برآورد می‌شود تا سال ۲۰۵۰ این رقم به ۷۵ درصد

برسد یعنی بیش از ۷ میلیارد نفر انسان در شهر زندگی خواهند کرد (Oliver, 2008:21). به همین دلیل گستردگی و پیچیدگی مسائل شهری و رشد و توسعه روز افزون شهرها باعث شده که امروزه مناطق شهری با جذب جمعیت و فعالیت تبدیل به مراکز اصلی ارائه خدمات، تجارت، تولید، مصرف و سکونت شوند (AsiaEuropeforum, 2008:5). با توجه به اینکه نسبت جمعیت شهری در ایران ۶۸ درصد می‌باشد و در سرشماری ما بین ۱۳۷۵-۱۳۸۵ بیش از ۴۰۰ نقطه شهری به نظام سکونت گاهی اضافه شده است، تحلیل و بررسی گردشگری از بعد شهری (گردشگری شهری) حائز اهمیت فراوان است. شهرها به عنوان وزنه های اصلی نواحی باید نقش اساسی در ایجاد تعادل های ناحیه ای داشته باشند، زیرا شهرها بر حسب اندازه و عملکرد خود، در روند تکاملی ناحیه اثر می‌گذارند. انسان‌ها در درون شهرها کار و زندگی می‌کنند، شهرها همواره و در طول اعصار مختلف، ریشه فرهنگ، تاریخ، هنر و سنن بوده‌اند. در واقع شهرها محل تولد جوامع در یک تکامل دائمی هستند. همچنان که کارکرد های شهری نیز تغییر می‌کنند، شکل و ریخت شهری نیز متحول می‌شود. کاربران شهری اعم از ساکنان و بازدید کنندگان آن یک تفسیر فرهنگی از محیط فیزیکی بر اساس تجارب و وابستگی شخصی دارند. شهرها و گردشگری دارای روابط مکملی هستند چرا که همه انواع گردشگری به نوعی به کانون‌ها و خدمات شهری نیازمند می‌باشند. بنابراین در هرگونه برنامه ریزی برای توسعه و ترقی گردشگری باید به توانمندی کانون‌های شهری در ارائه خدمات (مستقیم و غیر مستقیم) توجه شود (Schofield, P. and Fallon, 2001:11). شهرها همواره در طول اعصار و قرون متمادی با توجه به اینکه کانون قدرت و تصمیم گیری بوده‌اند، لذا در درون خود آستن حوادث و جاذبه های تاریخی و فرهنگی بسیاری هستند که امروزه در کانون توجه گردشگران قرار گرفته است (Weaver, 2006). امروزه ، به طور فزاینده ای به دلیل پذیرش حجم وسیعی از گردشگران توسط شهرهای بزرگ، گردشگری شهری جایگاه قابل توجهی در میان حوزه های مختلف گردشگری یافته است (Law, 1993). با این حال بخش وسیعی از ادبیات گردشگری به نتایج اقتصادی و نقش مثبت آن در ایجاد اشتغال و فرصت‌های جدید متمرکز می‌شود و از سایر ابعاد مورد بی مهری و غفلت واقع شده است. که دو مورد از آن‌ها را می‌توان به شرح زیر برشمرد: اول اینکه اکثر کسانی که در حوزه گردشگری تحقیق می‌کنند، ماهیت شهری چنین فعالیتی را کمتر مورد توجه قرار می‌دهند و دوم آنکه به علت ماهیت فضایی گردشگری، ظاهر فیزیکی آن بدون توجه به اثرات فرهنگی و زیست محیطی آن مورد مطالعه واقع می‌گردد (Ashworth, G.J., 1992:3-8). و این عامل نشان دهنده این است که گردشگری موجود در شهرها مورد مطالعه واقع می‌شود نه گردشگری شهری .

با توجه به رشد فزاینده شهرنشینی در ایران و روند گسترش تصاعدی فیزیکی شهرها و حاد شدن مشکلات زیست محیطی، اجتماعی و روانی در حال حاضر موضوع برنامه ریزی برای گذران اوقات فراغت و توسعه و تجهیز فضاهای تفریحی - گردشگری در مقیاس درون شهری و برون شهری به ضرورتی اجتماعی تبدیل شده است. به علت وجود موانع ساختاری، مدیریتی و برنامه ریزی گردشگری مانند عدم هماهنگی و تعادل میان نهادهای مسئول برنامه ریزی شهری و توسعه گردشگری از یک سو و فقدان درک درست اثرات کاربری فراغتی - تفریحی بر دیگر کاربری‌های شهری در چهارچوب توسعه طرح‌های شهری از سوی دیگر، اهمیت توجه به میزان و نحوه دسترسی به جاذبه‌ها و عناصر گردشگری شهری را هم برای مردم بومی و هم گردشگران ضروری می‌سازد. در تحقیق حاضر سعی بر آن است تا به بررسی کمیت و کیفیت ارائه خدمات شهری و همچنین ارزیابی مطلوبیت و نحوه دسترسی گردشگران به خدمات و عناصر گردشگری

در شهر پرداخته شود. هدف بعدی در این پژوهش بررسی میزان دسترسی گردشگران به جاذبه‌ها و عناصر و جاذبه‌های گردشگری و ارزیابی مطلوبیت نهایی دسترسی برای عناصر گردشگری از طریق مدل سلسله مراتبی، تحلیل شبکه و مدل topsis می‌باشد.

در این خصوص سؤالات زیر برای کمک به درک موضوع مطرح می‌شود.

۱ - مبلمان جاذبه‌های توریستی و عناصر خدماتی - رفاهی شهر تبریز در جهت تسهیل خدمات رسانی به گردشگران چگونه است؟

۲ - آیا گردشگران به همه جاذبه‌های موجود در سطح شهر تبریز به یک میزان دسترسی دارند؟

۳ - مطلوبیت دسترسی به جاذبه‌ها برای گردشگران در چه سطحی قرار دارد؟

۴ - بهترین و راحت‌ترین و کوتاه‌ترین مسیر برای گردشگران شهر تبریز در بازدید از جاذبه‌های شهری کدام مسیر است؟

۵ - آیا آرایش و توزیع فضایی عناصر گردشگری شهر تبریز از منظر تحلیل شبکه شهری از الگوی نظام یافته ای پیروی می‌کند؟

۲-۱ فرضیات

۱ - سطح مطلوبیت دسترسی به مراکز خدماتی- رفاهی برای گردشگران در تمامی نواحی شهر دارای آستانه مناسب نمی‌باشد.

۲ - گردشگران به مراکز خدماتی- رفاهی شهری دسترسی مطلوب ندارند.

۳ - در مکان‌یابی مراکز خدماتی- رفاهی مختص گردشگران استانداردهای لازم در نظر گرفته نشده است.

۳-۱ اهمیت و ضرورت تحقیق

اهمیت این پژوهش را می‌توان در دو محور عمده خلاصه کرد. اهمیت نظری و اهمیت عملی.

اهمیت نظری این مطالعه کمک به پیشرفت تخصصی و افزودن بر دامنه شناخت علمی محقق است. همچنین انجام این پژوهش و حل مسئله، کمکی به برطرف کردن کمبودها و تنگناهایی است که در مطالعات منتشر شده در خصوص ادبیات علمی توریسم به ویژه توریسم شهری وجود دارد و به نوعی کمکی به غنای مبانی نظری است.

اهمیت علمی پژوهش و حل مسئله تحقیق به نوبه خود کمکی به تغییر، بهبود و اصلاح روش‌ها و الگوهای مواجهه با نیازمندی‌ها و جلب رضایت گردشگران و هم چنین بهتر انجام دادن کارها خواهد بود. زیرا در ادبیات علمی گردشگری، به ویژه گردشگری شهری در ایران که پدیده ای نوپا محسوب می‌شود، کمبود شدید در مبانی و معیارهای برنامه ریزی گردشگری به خصوص برای کلان شهرها احساس می‌شود.

وقتی که یک سیستم دچار مسئله می‌شود، مفهوم آن این است که آنتروپی موجود در سیستم موجب تخلیه انرژی، فرسایش، استهلاک و بالاخره نارسایی‌هایی شده که لازم است از طریق تدوین اهداف مورد لزوم و جایگزینی آن‌ها به جای مسائل سیستم، تعادل مورد نظر سیستم را برقرار نمود (شهیدی، ۱۳۶۸، ص ۱۲۸). هدف از این پژوهش بررسی نحوه مبلمان و قرارگیری جاذبه‌های شهری در شهر تبریز است. در این پژوهش، هدف این است که عناصر گردشگری موجود

در شهر و میزان بهره‌مندی هر یک از آن‌ها از امکانات و خدمات شهری بررسی شود. صرف وجود یک جاذبه در شهر نمی‌تواند عامل محرک گردشگر برای بازدید از جاذبه‌ها شود، بلکه امکانات موجود در کنار جاذبه‌ها باید به نحوی سازماندهی شوند که گردشگران را راغب به بازدید از همه عناصر بکند. ما باید خدمات را، در سطح شهر، به نحوی ارائه دهیم که میزان و نوع دسترسی به همه جاذبه‌ها متعادل باشد. شهر تبریز با توجه به موقعیت جغرافیایی که دارد، از آب و هوای سردی برخوردار است، که این خود یکی از عوامل محدود کننده برای گردشگری این کلان شهر می‌باشد. ما در این تحقیق در پی بررسی ارتباط میان عناصر خدماتی و جاذبه‌های گردشگری هستیم، تا بتوانیم با ارائه راهکارهایی برای افزایش تعداد گردشگران از بار اثرات منفی مثل کوتاه بودن فصل گردشگری در شهر تبریز بکاهیم. از طرفی دیگر، چون در امر گردشگری شهری سازمان‌ها و ارگان‌های زیادی مسئولیت دارند و هرکدام ارائه کننده یکی از خدمات هستند (به طور مثال: هتل‌ها، مسافرخانه‌ها، پلیس، بیمارستان‌ها، راهنماها، مخابرات، بازاریان، رانندگان وسائل نقلیه عمومی، معبرها، مردم بومی و ...) بهتر است همه عناصر مرتبط به هم از دید یک شبکه بررسی شوند تا نواقص و معایب موجود که در بررسی‌های انفرادی به چشم نمی‌آیند، ظاهر شوند. چون راهبرد تحلیل شبکه همه موارد را در ارتباط باهم و در کنار هم و با روابط و تأثیرات متقابل بر روی هم بررسی می‌کند، این روش به عنوان مبنای تحقیق برگزیده شده است.

۱-۴ اهداف تحقیق

- ۱- بررسی محدودیت‌ها، نواقص و مشکلات موجود در سطح شهر از منظر استفاده از خدمات گردشگری شهری.
- ۲- بررسی توزیع فضایی خدمات گردشگری در سطح شهر
- ۳- تحلیل پراکندگی عناصر گردشگری شهری شهر تبریز
- ۴- ارزیابی مطلوبیت نهایی دسترسی به عناصر گردشگری شهری در شهر تبریز
- ۵- ارائه مسیر گردشگری کامل برای دسترسی آسان و سریع به جاذبه‌ها و خدمات مختص گردشگران

۱-۵ ابزار و روش‌های تجزیه و تحلیل اطلاعات

مرحله تجزیه و تحلیل داده‌ها از مراحل مهم و حساس تحقیق است که نشان دهنده تلاش‌ها و زحمات گذشته است. در این مرحله محقق با استفاده از روش‌های مختلف و با تکیه بر معیار عقل سعی می‌کند داده‌ها را در جهت آزمون فرضیه و ارزیابی آن مورد بررسی قرار دهد (حافظ نیا، ۱۳۸۱: ۱۹۸). در این پژوهش جهت گردآوری اطلاعات و آمار لازمه از روش اسنادی (کتاب، نقشه و ...)، میدانی و مصاحبه استفاده شده است. پس از جمع آوری آمار و اطلاعات و داده‌های تحقیق، تجزیه و تحلیل به صورت توصیفی - تحلیلی انجام شد. در این قسمت، از سیستم اطلاعات جغرافیایی برای تحلیل به عنوان بانک اطلاعاتی تحقیق و تجزیه و تحلیل اطلاعات استفاده شده است. و ابزارهای ارزیابی و تحلیلی مفیدی مانند روش تحلیل شبکه و همچنین روش تحلیل سلسله مراتبی و ... برای شناسایی و تحلیل دقیق روندها و جریان‌های گردشگری و ... استفاده شد. در نهایت همه اطلاعات جمع آوری شده، وارد بانک داده‌ها گردید و به صورت لایه‌های مختلف در بانک اطلاعاتی GIS ذخیره گردید که لایه‌های موجود با اطلاعات توصیفی افزوده شده ترکیب یافته و در محیط GIS با استفاده از روش تحلیل شبکه و ... به منظور انجام تحلیل مورد استفاده واقع شدند.